

6

Právna úprava podnikania

Ing. Dana Palacková

Právo nás nesprevádza iba súkromným životom, ale často sa s ním stretávame aj pri podnikaní. Úvod tejto kapitoly je venovaný podstate podnikania, jeho základným princípom a vysvetleniu významu manažérskych činností v podniku.

Hlavným cieľom kapitoly je stručne a prehľadnou formou načrtnúť teoretické základy a obsah úpravy obchodného práva v slovenskom právnom poriadku.

6.1 Podnik a podnikanie

Podnik predstavuje v trhovom hospodárstve určitú živú jednotku. Podnikanie spočíva predovšetkým vo vytváraní niečoho nového a priebežnom rozvíjaní už existujúceho. To znamená, že ak niekto chce začať podnikáť, predovšetkým by mal mať „dobrý nápad“. Mal by vymyslieť niečo, čo na trhu ešte nikto neponúka a toto niečo by malo zároveň ľuďom a podnikom chýbať. Podrobné rozpracovanie tejto myšlienky sa nazýva podnikateľský plán, ide vlastne o rozpis toho, čo bude budúci podnik robiť, prečo a s akým cieľom. Avšak nakoľko žijeme v materiálnom svete, samotný dobrý nápad nestačí. Jeho realizáciu je potrebné nejakým spôsobom aj financovať, t.j. ďalším predpokladom úspešného podnikania je získanie potrebných finančných zdrojov.

6.1.1 Riadenie podniku

Aj napriek tomu, že podnik možno považovať za „živú“ entitu, je potrebné, aby ho niekto riadil. V podniku musí byť osoba alebo niekoľko osôb, ktoré rozhodujú o tom, čo bude podnik vyrábať a komu sa bude táto produkcia (tovary alebo služby) predávať. Osoby zodpovedajúce za riadenie podniku sa zvyčajne označujú ako manažéri podniku. Slovo manažment je slovenskou verziou anglického výrazu management, ktorý možno veľmi zjednodušene preložiť ako riadenie. Riadenie podniku spočíva jednak v stanovení a vymedzení cieľov, ktoré chce podnik dosiahnuť, ale aj v stanovení spôsobov a jednotlivých krokov, prostredníctvom ktorých sa podnik k vytýčeným cieľom dostane. V prvom rade ide o výber oblasti, v ktorej bude daný podnik pôsobiť. Dvoma hlavnými kvalitatívne odlišnými skupinami odvetví sú tzv. výrobné odvetvie a odvetvie služieb. Do výrobného odvetvia spadajú oblasti ako napr. poľnohospodárstvo, stavebníctvo, energetika, strojársky priemysel a iné. Výrobkom však nemusia byť iba hmotné statky. Výsledkom činnosti podniku môžu byť aj nehmotné tovary, ktoré sa označujú ako služby. V súčasnej dobe práve odvetvia služieb rýchlo rastú a vo vyspelých krajinách svojim výkonom prevyšujú odvetvia výrobné. Medzi odvetvia služieb patrí napr. poisťovníctvo, telekomunikácie, kúpeľníctvo či doprava a spoje.

Riadenie výrobného podniku spočíva najmä v určení produktu, na ktorý sa bude podnik orientovať. Následne je treba určiť presný zoznam toho, čo je na vyrobenie vybraného produktu potrebné, t.j. je treba definovať vstupy. Tieto sú následne v procese výroby kombinované, pričom výsledkom výroby je hotový výrobok. Všetky kroky a postupnosť, s akou sú vykonávané, predstavujú pridanú hodnotu podniku. Je to presne to, čím je podnik špecifický a čím k vytvoreniu výsledného produktu sám prispel.

6.1.2 Ciele podniku

Cieľom väčšiny podnikov je dlhodobé dosahovanie zisku. Aj keď v súčasnosti mnohé tvrdia, že im ide skôr o rozvoj a rast podniku. Avšak nevyhnutnou podmienkou aj tohto druhého „alternatívneho“ cieľa je, aby podnik v procese rozvoja a rastu dosahoval určitý zisk alebo aspoň, aby jeho vývoj k takému stavu smeroval. Málokto by predsa chcel pracovať zadarmo. V snahe dosiahnuť čo najväčší zisk, môže podnik využiť jeden z nasledujúcich prístupov:

- snažiť sa nakúpiť vstupy čo najlacnejšie,
- snažiť sa predať výrobky/služby čo najdrahšie.

V skutočnosti ide väčšinou o kombináciu oboch prístupov v snahe o optimalizáciu vzťahu medzi vstupmi a výstupmi.

6.1.3 Výrobné faktory

Ako už bolo spomenuté, vstupy sú všetko to, čo podnik potrebuje na výrobu svojich výrobkov alebo poskytovanie služieb. Ďalším názvom vstupov je aj slovné spojenie výrobné faktory. Vo všeobecnosti rozoznávame tri výrobné faktory, a to prácu, pôdu a kapitál. Možno teda povedať, že výrobnými faktormi podnikov sú najmä stroje, materiál, energia, ale v neposlednom rade aj zamestnanci.

Výrobný faktor práca predstavuje činnosť ľudí zamestnaných v podniku smerujúcu k tomu, aby boli dosahované jeho ciele. Slovom pôda sa označuje všetko, čo ponúka príroda. Nejde teda len o samotnú ornú pôdu pre poľnohospodárov, ale aj o vodu pre vodné elektrárne, či železné rudy pre železiarne. Pojem kapitál je z troch výrobných faktorov asi najnejednoznačnejší. V praxi sa pojmom kapitál označuje všeličo, počnúc peniazmi, cez pracovné sily, až po hotové výrobky podniku, či jeho trhovú pozíciu. V širšom chápaní možno kapitálom nazvať všetko, čo podniku umožňuje vyrábať produkty alebo poskytovať služby.

Výrazný rozdiel medzi jednotlivými výrobnými faktormi je v tom, že niektoré z nich sa pri výrobe hneď spotrebúvajú, pričom niektoré slúžia na výrobu dlhé roky. Napr. také výrobné haly, montážne stroje, ale aj zamestnanci sú pre podnik využiteľné viackrát, a teda aj na výrobu viacerých výrobkov. Ak však podnik vyrába nábytok, tak napr. drevo, či lepidlo sa pri tejto výrobe priamo spotrebúvajú, ide teda o jednorazové výrobné faktory.

Niektorí autori považujú za výrobný faktor aj samotné riadenie podniku, či organizáciu práce. Vychádzajú pritom z definície, že výrobným faktorom je čokoľvek nevyhnutné pre výrobu tovaru alebo poskytovanie služby. V tejto súvislosti je teda aj manažment podniku možné považovať za výrobný faktor či určitý vstup.

6.1.4 Manažérske činnosti

Riadenie ako činnosť, ktorú vykonávajú manažéri, v sebe zahŕňa viacero čiastkových činností, ako napr. plánovanie, organizácia, vedenie a kontrola. Plánovanie spočíva v určení cieľov, ktoré chce manažér vo svojom podniku dosiahnuť. Nestačí však ciele iba stanoviť, je potrebné aj reálne posúdiť možnosti a cesty ich dosiahnutia. Manažéri navrhujú konkrétne ciele na jeden pracovný týždeň alebo mesiac, ale napr. aj na viacero rokov. Ciele, ktoré obsahujú dlhodobé smerovanie rozvoja podniku, sa nazývajú strategickými cieľmi.

Po tom, ako manažéri stanovujú želané ciele a spôsoby, ktorými ich plánujú dosiahnuť, prichádza na rad ďalšia oblasť manažérskych činností, a to organizácia. Pod organizáciou si možno predstaviť napr. výber pracovníkov, strojov a usporiadanie postupov výroby, ale aj zriadenie jednotlivých oddelení a prevádzok podniku. Znamená to, že manažér musí určiť,

čo na dosiahnutie cieľov podniku potrebuje, pričom môže ísť o peniaze, stroje, zamestnancov alebo informácie. Následne musí navrhnúť tzv. organizačnú štruktúru podniku, teda určitú schému, ktorá zachytáva jednotlivé výrobné faktory, vzťahy medzi nimi a zároveň aj udáva tok výrobného procesu.

Ďalšou významnou funkciou manažérov je vedenie ľudí zamestnaných v podniku. Manažér podniku je pri vykonávaní tejto úlohy v roli vodcu a svojou osobou reprezentuje zábery a postoje podniku. Jeho úlohou je dosiahnutie cieľov podniku za využitia práce zamestnancov. Vedenie ľudí teda znamená pôsobenie na ľudí takým smerom, aby sa oni sami snažili o dosahovanie cieľov podniku. V prvom rade by teda manažéri mali chápať situáciu a potreby zamestnancov, a na základe toho byť schopní ich motivovať k pracovným výkonom. Manažéri by mali zároveň byť schopní s podriadenými pracovníkmi efektívne komunikovať a podporovať tak tímovú prácu.

Aj keď poslednou v poradí, nie však menej dôležitou, je kontrolná činnosť manažérov. V rámci tejto fázy manažéri hodnotia skutočný vývoj situácie v podniku a porovnávajú ho s vytýčenými cieľmi. V prípade, že sa situácia uberá neželaným smerom, úlohou manažérov je zistiť príčiny takéhoto stavu a navrhnúť a zrealizovať nápravné opatrenia.

Predpokladom na vykonávanie manažérskej funkcie v ktoromkoľvek podniku je nielen vzdelanie, ale aj osobnostné schopnosti. Nie vždy býva vzdelanie v oblasti manažmentu podmienkou nástupu na riadiacu funkciu, avšak vzdelanie ako také nemožno z tak dôležitej oblasti, akou je riadenie podnikov, vylúčiť. Nezriedka sa však o riadení hovorí skôr ako o umení, ktoré sa zdokonaľuje praxou. Manažér by mal „byť doma“ v oblasti, v ktorej podnik pôsobí, pričom patričné vzdelanie je určite výhodou. Takisto by mal mať výborné komunikačné schopnosti a rozvinuté koncepčné myslenie.

6.2 Obchodné právo – Obchodný zákonník

Obchodné právo možno v rámci systematiky teórie práva zaradiť do oblasti súkromného práva. V podmienkach Slovenskej republiky je obchodné právo upravené predovšetkým obchodným zákonníkom, t.j. zákonom č. 513/1991 Zb. v platnom znení. Obchodné právo predstavuje súbor predpisov upravujúcich postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré vzťahy súvisiace s podnikaním. V prvej časti obchodného zákonníka sú upravené všeobecné záležitosti týkajúce sa podnikania. Druhá časť právnej normy je venovaná úprave obchodných spoločností a družstiev. Tretia časť je najviac blízka občianskemu právu, nakoľko upravuje obchodné záväzkové vzťahy.

6.2.1 Definícia podnikania a podnikateľa

Podnikanie je zákonom definované ako sústavná činnosť, ktorú podnikateľ vykonáva samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Cieľom tejto činnosti je predovšetkým dosahovanie zisku. V slovenskej právnej úprave je podnikanie definované v obchodnom zákonníku. Na podnikanie sa ďalej priamo vzťahuje aj živnostenský zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní. V neposlednom rade sa podnikania týkajú aj ďalšie zákony, akým sú napr. zákon o obchodnom registri, zákon o verejnom obstarávaní, zákon o cenách alebo zákon o ochrane hospodárskej súťaže.

Obchodný zákonník definuje podnikateľa ako osobu, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť. Podnikateľom môže byť osoba zapísaná v obchodnom registri alebo osoba podnikajúca na základe živnostenského alebo iného oprávnenia podľa osobitných predpisov. Podnikateľom podľa obchodného zákonníka môže byť aj fyzická osoba vykonávajúca poľnohospodársku výrobu podľa osobitného predpisu.

Adresa podnikateľa býva označovaná ako sídlo alebo miesto podnikania podnikateľa. Oba pojmy v podstate označujú to isté, avšak rozdiel spočíva v tom, či ide o fyzickú alebo právnickú osobu. Adresa, ktorá je zapísaná v obchodnom alebo živnostenskom registri, je sídlom podnikania pre podnikateľov – právnické osoby. Ak ide o podnikateľa – fyzickú osobu, do obchodného alebo živnostenského registra sa zapisuje miesto jeho podnikania.

Obchodný zákonník definuje podnik ako súbor hmotných, nehmotných a osobných zložiek podnikania. Podľa zákona k podniku patria aj veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré sú majetkom podnikateľa a slúžia, alebo by mali slúžiť, na prevádzkovanie podniku. V niektorých prípadoch sa podnik môže skladať z viacerých organizačných zložiek, ktoré aj samostatne používajú obchodné meno podniku s dodatkom, že ide o organizačnú zložku podniku.

Konkrétny názov, pod ktorým podnikateľ vykonáva právne úkony v rámci svojej podnikateľskej činnosti, sa v slovenskej právnej úprave nazýva obchodné meno podniku. Obchodné meno družstiev a obchodných spoločností musí byť zapísané v obchodnom registri. Povinnou súčasťou obchodného mena právnických osôb je dodatok označujúci ich právnu formu. Pri fyzických osobách sa za ich obchodné meno považuje ich meno a priezvisko. Obchodné meno však v takomto prípade môže obsahovať aj nejaký dodatok, ktorý by bližšie označil druh podnikania alebo daného podnikateľa. Vo všeobecnosti takýto dodatok povinný nie je, avšak pri fyzických osobách existuje istá pravdepodobnosť, že ich obchodné mená sa budú opakovať. Zvyčajne v takom prípade stačí do obchodného registra uviesť iné miesto podnikania. Ak by sa údaje o podnikateľovi – fyzickej osobe aj napriek tomu zhodovali, určitý

dodatok k obchodnému menu podnikateľa by bol povinný. Táto povinnosť súvisí s požiadavkou obchodného zákonníka, ktorá vyžaduje, aby obchodné meno, či už fyzickej alebo právnickej osoby, nemohlo byť zameniteľné s obchodným menom iného podnikateľa. Zároveň nesmie vzbudzovať mylnú predstavu o druhu podnikania alebo o samotnom podnikateľovi.

Obchodné meno podnikateľa – právnickej osoby – môže za určitých okolností prejsť na inú právnickú osobu. Môže sa tak stať v prípade, že podnik zanikne bez likvidácie a nástupnícka právnická osoba jeho obchodné meno na seba prevezme. Prevod obchodného mena podniku však nie je prípustný bez prevodu samotného podniku alebo aspoň jeho časti, ak bude zvyšná časť likvidovaná alebo prevádzkovaná pod iným názvom.

V prípade, že obchodné meno podniku v sebe obsahuje aj vlastné meno osoby, ktorá bola v minulosti jeho spoločníkom alebo členom, je možné tento obchodný názov naďalej používať len so súhlasom konkrétnej osoby alebo jej dedičov.

6.2.2 Konanie v mene podnikateľa

Určenie osoby, ktorá je oprávnená konať v mene podnikateľa, závisí od toho, či ide o podnikateľa – fyzickú osobu alebo o podnikateľa – právnickú osobu. Pokiaľ ide o fyzickú osobu, je vymedzenie osoby konajúcej v mene podnikateľa jednoduché. Takýto podnikateľ koná zvyčajne osobne, ale môže za neho konať aj zástupca. Ak je podnikateľom právnická osoba, koná v jej mene štatutárny orgán alebo zástupca.

Konkrétny názov osôb, ktoré sú oprávnené konať v mene obchodnej spoločnosti, závisí od právnej formy daného podniku. V komanditných spoločnostiach sú štatutárnymi orgánmi zvyčajne komplementári. Za spoločnosť s ručením obmedzeným sú oprávnení konať jeden alebo viacerí konatelia. V rámci akciovej spoločnosti sa podľa zákona za štatutárny orgán považuje predstavenstvo spoločnosti. Predstavenstvo je štatutárnym orgánom aj v družstvách.

Prokurista je fyzická osoba, ktorej podnikateľ udelil splnomocnenie na všetky právne úkony súvisiace s prevádzkou podniku. Takéto splnomocnenie sa nazýva prokúra a možno ho udeliť iba fyzickej osobe. V rámci prokúry však prokurista nemá právo scudzovať nehnuteľnosti alebo ich ukladať do zálohu, jedine, že by toto právo bolo v splnomocnení vyslovene uvedené.

Udelenie prokúry sa zapisuje aj do obchodného registra. Prokurista je následne oprávnený podpisovať dokumenty v mene podniku tak, že k obchodnému menu podnikateľa pripojí dodatok označujúci prokúru a svoj podpis.

6.2.3 Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo je jedným z práv patriacich k podniku. Podľa definície obchodného zákonníka sa za obchodné tajomstvo považujú všetky skutočnosti obchodnej, výrobnnej alebo technickej povahy súvisiace s podnikom. Tieto skutočnosti však musia mať reálnu alebo aspoň potenciálnu materiálnu alebo nemateriálnu hodnotu. Zároveň nesmú byť bežne dostupné a podľa vôle podnikateľa majú byť utajené, čo podnikateľ primeraným spôsobom zabezpečuje.

Právo s obchodným tajomstvom nakladať, udeľovať povolenie a podmienky na jeho použitie má výlučne podnikateľ prevádzkujúci podnik, na ktorý sa predmetné obchodné tajomstvo vzťahuje. Za porušenie obchodného tajomstva sa považuje neoprávnené sprístupnenie alebo využitie obchodného tajomstva v hospodárskej súťaži.

6.2.4 Obchodný register

Obchodný register je verejne prístupný zoznam zákonom ustanovených údajov, ktorého súčasťou je aj zbierka zákonom ustanovených listín. Do tohto zoznamu sa zapisujú fyzické a právnické osoby, ktoré podnikajú podľa obchodného zákonníka, ako napr. družstvá, obchodné spoločnosti alebo podnikatelia – fyzické osoby s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky.

Do obchodného registra sa zapisujú údaje ako obchodné meno a sídlo či miesto podnikania spoločnosti, identifikačné číslo, predmet podnikania alebo činnosti, právna forma právnickej osoby alebo príslušné údaje o osobách, ktoré sú štatutárnym orgánom podniku.

6.3 Obchodné právo – Živnostenský zákon

Živnosť je jednou z foriem podnikania, ktorú v rámci Slovenskej republiky právne upravuje zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon). Za živnosť podľa tohto zákona možno považovať sústavnú činnosť prevádzkovanú samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a zároveň aj za podmienok ustanovených živnostenským zákonom.

Živnostenský zákon ďalej taxatívne vymenúva, čo za živnosť považovať nemožno. Takýmito činnosťami sú napr. liečiteľská činnosť, veterinárna činnosť, činnosť znalcov

a tlmočníkov, činnosť advokátov, notárov, autorizovaných architektov. Medzi podnikateľské činnosti spadajúce do pôsobnosti živnostenského zákona nepatrí ani činnosť poisťovní, dôchodkových správcovkých spoločností, doplnkových dôchodkových spoločností a ani príslušných sprostredkovateľov. Živnosťou takisto nie je činnosť, ktorá síce napĺňa znaky živnosti stanovené zákonom, ale je v rozpore s dobrými mravmi.

Slovenská právna úprava podnikania umožňuje vykonávanie podnikateľskej činnosti aj na základe iného než živnostenského oprávnenia. Podnikatelia patriaci do tejto skupiny podnikajú na základe osobitných predpisov a ich zoznam je vedený v osobitných registroch. Patria sem predovšetkým tzv. slobodné povolania, akými sú napr. súkromní lekári, advokáti, tlmočníci alebo daňoví poradcovia.

Medzi všeobecné podmienky, ktoré zákon vyžaduje na prevádzkovanie živnostenskej činnosti, patrí napr. dosiahnutie veku 18 rokov, spôsobilosť na právne úkony a bezúhonnosť. Prevádzkovanie živnostenskej činnosti si však môže vyžadovať aj osobitné podmienky, ktoré sa zvyčajne týkajú odbornej alebo inej spôsobilosti.

Splnenie uvedených podmienok možno považovať za nutný, avšak nie postačujúci predpoklad toho, aby sa daná osoba mohla stať živnostníkom. Ďalšie podmienky prevádzkovania živnostenskej činnosti závisia od toho, či má daná osoba záujem o prevádzkovanie živnosti ohlasovacej alebo koncesovanej. V zásade sa však živnostníkom môže stať akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ak to nevyklučujú alebo neobmedzujú iné zákony. Čo sa týka zahraničných osôb, aj tie majú právo prevádzkovať živnosti za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenské osoby, ak to niektorý z predpisov nevyklučuje.

6.3.1 Živnostenské oprávnenie

Živnostenské oprávnenie oprávňuje podnikateľa na prevádzkovanie konkrétnej živnosti. Podnikateľ je zároveň povinný prevádzkovať živnosť riadne, poctivo a odborne, a to aj v prípadoch, kedy podnikateľskú činnosť prevádzkuje prostredníctvom zodpovedného zástupcu. Živnostenské oprávnenie sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky, a nemožno ho preniesť na inú osobu.

Konkrétny rozsah oprávnenia prevádzkovať živnosť sa posudzuje podľa obsahu živnostenského listu alebo koncesnej listiny. Živnostenský list vydáva miestne príslušný živnostenský úrad na základe žiadosti podnikateľa. Ak ide o ohlasovaciu živnosť, živnostenský úrad vydá živnostenský list do 7 dní od doručenia žiadosti, ak

zistí, že ohlásenie spĺňa zákonom stanovené náležitosti. V prípade koncesovaných živností má živnostenský úrad na rozhodnutie o vydaní koncesnej listiny 30 dní.

6.3.2 Ohlasovacie živnosti

Podnikateľské činnosti sa podľa živnostenského zákona rozdeľujú na živnosti ohlasovacie a živnosti koncesované. Ohlasovacie živnosti sú tie, ktoré je možné, pri splnení určitých podmienok, prevádzkovať na základe ohlásenia. Oprávnenie prevádzkovať ohlasovaciu živnosť, t.j. živnostenské oprávnenie, vzniká dňom ohlásenia alebo dňom, ktorý je v tomto ohlásení uvedený. Medzi ohlasovacie živnosti patria remeselné živnosti, viazané živnosti a voľné živnosti. Rozdiel medzi jednotlivými typmi ohlasovacích živností spočíva v tom, ako je daná podmienka ich prevádzkovania.

OHLASOVACIE ŽIVNOSTI			
TYP	REMESELNÉ	VIAZANÉ	VOĽNÉ
PODMIENKA PREVÁDZKOVANIA	ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ ZÍSKANÁ VYUČENÍM V ODBORE	ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ ZÍSKANÁ INAK	ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ SA NEVYŽADUJE

Medzi remeselné živnosti patrí napr. výroba kovov, výroba a spracovanie potravín, ale napr. aj klampiárstvo alebo kaderníctvo, či čistenie a kontrola komínov. Presný zoznam remeselných živností je uvedený v prílohe č. 1 živnostenského zákona. Dokladom o odbornej spôsobilosti na remeselnú živnosť je napr. výučný list alebo vysvedčenie o maturitnej skúške na príslušnej odbornej škole.

Odborná spôsobilosť pre viazané živnosti je upravená osobitnými predpismi, ktoré sú taktiež uvedené v živnostenskom zákone ako príloha č. 2. Do tohto typu ohlasovacích živností spadá napr. zubná technika, geodetické a kartografické činnosti alebo masérске služby.

Ak má osoba záujem o vykonávanie živnosti, ktorá nepatrí medzi remeselné alebo viazané živnosti, a zároveň nepatrí ani do zoznamu koncesovaných živností, znamená to, že sa uchádza o tzv. voľnú živnosť. Na prevádzkovanie takejto živnosti stačí, ak bude spĺňať všeobecné podmienky stanovené živnostenským zákonom. Osobitné preukazovanie odbornej a inej spôsobilosti sa v takomto prípade nevyžaduje.

6.3.3 Koncesované živnosti

Koncesované živnosti tvoria po ohlasovacích živnostiach druhú veľkú skupinu podnikateľských činností podľa živnostenského zákona. Podnikateľská činnosť, ktorá je koncesovanou živnosťou, sa smie prevádzkovať len na základe koncesie. O udelenie koncesnej listiny je potenciálny živnostník povinný požiadať miestne príslušný živnostenský úrad. Ďalšou osobitnou podmienkou prevádzkovania koncesovaných živností je spoľahlivosť posudzovaná vo vzťahu k predmetu podnikania so zreteľom na ochranu života, zdravia, majetkových a iných práv osôb a verejných záujmov.

Oprávnenosť prevádzkovať koncesovanú živnosť vzniká dňom doručenia koncesnej listiny, ktorou bola udelená koncesia. Koncesná listina obsahuje obchodné meno podnikateľa a ostatné identifikačné údaje, a zároveň obsahuje aj predmet podnikania, vrátane podmienok, ktoré sa naň vzťahujú. Na jednej koncesnej listine môže byť uvedených aj viacero koncesovaných živností, pričom pre každú by mala byť zvlášť uvedená doba, na ktorú bolo oprávnenie vydané. Presný zoznam koncesovaných živností v Slovenskej republike uvádza živnostenský zákon v prílohe č. 3. Živnostenský úrad má právo podnikateľovi uložiť podmienky prevádzkovania koncesovanej živnosti alebo udeliť koncesiu iba na určité časové obdobie.

Použitá literatúra

- Ottová, E.: Teória práva. Bratislava: HEURÉKA, 2006. ISBN 80-89122-37-X.
- Vojčík, P. a kol.: Základy práva: pomôcka pre stredoškolákov, mladých manažérov a podnikateľov. Bratislava: ENIGMA, 2004. ISBN 80-89132-08-1.
- Zákon č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve v platnom znení
- Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom znení
- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v platnom znení
- Zákon NR SR č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení